

درس پنجم: روزی که اسلام کامل شد

مفاهیم

مناسک حج: عبادات و اعمال مربوط به حج

محل جدا شدن مسیر کاروان ها از یکدیگر

تعیین جانشین:

- ✓ رسول اعظم (ص) هرگاه گروهی برای مأموریتی به جایی می فرستاد، یکی از آنان را **سرپرست** گروه قرار می داد تا دچار **تفرقه** و **سردرگمی** نشوند.
- ✓ در جنگ‌های که خود **حضور نداشت** نیز چندین نفر را به ترتیب برای **فرماندهی** مشخص می‌کرد تا اگر یکی از آنها آسیب می دید، نفر دیگر فرماندهی را به عهده بگیرد.
- ✓ حتی برای چند روز می خواست به **سفر** برود فردی را مشخص می‌کرد تا در **غیاب** او به **اداره امور مسلمانان** بپردازد.
- ✓ پیامبر خدا که در زمان **حیات** خود، مسلمانان را بدون رهبر و امام رها نمی‌کرد، قطعاً وقتی که باید برای همیشه آنها را **ترک** کند، امت بزرگ اسلام را بدون رهبر رها نمی‌کرد، و **جانشینی** برای خود **تعیین** و **معرفی** می‌کرد.

مهمترین پیام:

- بیش از ۱۲۰ هزار نفر از مسلمانان شهرهای مدینه، یمن، عرق و هر جای دیگر برای مناسک حج خود را به مکه (حجاز) رساندند.
- در هنگام مناسک حج، چشم‌ها و گوش‌ها همه متوجه پیامبر خداست. همه می‌خواهند اعمال حج را از خود پیامبر بیاموزند.
- پیامبر خدا بیست و سال با سختی و مشقت تلاش کرد تا دین خدا را بدون هیچ کم و کاستی به مردم برساند. در این راه نزدیک‌ترین عزیزان و یارانش را از دست داده بود، شکنجه‌ها و تنهایی را تحمل کرده، محاصره شد، گرسنگی کشید، و بارها جهاد کرد و مجروح شد.
- حال وقت آن رسیده بود که خبر مهمی که مدت‌هاست ایشان را نگران کرده اعلام کند.
- بعد از اتمام مناسک حج، مسلمانان در کاروانی بزرگ از مکه خارج می‌شوند چند روزی در بیابان‌های خشک و سوزان راه می‌روند تا به غدیر خم برسند. رسول خدا دستور می‌دهد همه از شترها پیاده شوند.

بعد از نماز جماعت ظهر، پیامبر روی مکان بلندی می‌ایستد و می‌فرماید: ای مردم، مرگ برای هر انسانی حتمی است و من نیز مانند دیگر انسان‌ها خواهم مرد. بدانید که من و شما همگی در برابر خداوند و دین مسئولیم. من به وظیفه خود عمل کردم و پیام‌های شما را رساندم و شما را راهنمایی کردم. ای مردم خدا به من خبر داده است که مرگم نزدیک است. او مرا به سوی خویش دعوت کرده است و من خیلی زود به سوی او خواهم شتافت. پس با شما وداع می‌کنم و برایتان وصیت مهمی دارم.

ای مردم من از میان شما می‌روم و دو چیز گرانبها را در میان شما باقی می‌گذارم؛ تا وقتی به آن دو پناه ببرید، گمراه نخواهید شد یکی کتاب خدا و دیگری عترت و اهل بیت؛ این دو هرگز از هم جدا نخواهند شد تا آن هنگام که در کنار چشمه کوثر به من ملحق شوند، پس خوب مراقب باشید که پس از من با این دو چگونه رفتار می‌کنید.

پیامبر دست حضرت علی(ع) را بالا آورد و با صدایی بلند و رسا می‌فرماید:

آگاه باشید هر کس که من ولی و صاحب اختیار او بوده‌ام، هم اکنون این علی سرپرست و ولی اوست. خداوند، هرکس ولایت علی را پذیرفت، تو نیز او را تحت سرپرستی و ولایت خویش قرار بده؛ خدایا یاران علی را یاری کن و با دشمنان علی دشمن باش.

بهترین انتخاب:

- انتخاب حضرت علی(ع) در ماجرای غدیر توسط خدا انجام شد و جبرئیل امین نیز آن را به اطلاع پیامبر رساند.
- حضرت علی(ع) شایسته‌ترین فرد برای رهبری و هدایت مردم این انتخاب موجب ناامیدی کامل مشرکان و منافقان شد. چون آنها تصور می‌کردند که پیامبر پسر ندارد و بعد از فوتش دین اسلام به فراموشی سپرده خواهد شد. اما جانشینی حضرت علی(ع) در روز غدیر تمام آرزوهای پوچ آنان را بر باد داد.

الْيَوْمَ بَيَّنَّ لِلدِّينِ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ
وَإِخْشَاؤُنِ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ
نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا

امروز کافران از (نابودی) دین شما مأیوس شده‌اند. پس از ایشان مترسید و از (مخالفت با) من بترسید! امروز، دین شما را برایتان کامل کردم، و نعمت خود را بر شما تمام گردانیدم. و اسلام را برای شما به عنوان آیین (جاویدان) برگزیدم.

(آیه ۳ سوره مائده)